

Kérdés azonosítószáma	25/2018.
Hivatkozott jogszabály	2014/65/EU irányelv (MiFID II); 600/2014/EU rendelet (MiFIR); A Bizottság (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. április 25.) a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő kiegészítéséről (2017/565/EU Rendelet); a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.); a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.); Az európai parlament és a tanács 1286/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról (PRII Ps Rendelet); 15/2017. (VI. 30.) NGM rendelet a befektetési szolgáltatási tevékenységhez, illetve a kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódó ösztönzőkről (15/2017. NGM Rendelet), 16/2017. (VI. 30.) NGM rendelet a befektetési vállalkozás által alkalmazandó termékjóváhagyási folyamatról (16/2017. NGM Rendelet)
Témakör	Egyéb (összetett pénzügyi eszköz, befektetővédelem)
Jogszabályhely pontos megnevezése	MiFID II preambulum (39); MiFIR preambulum (29) és (40) pont, 39. cikk (2)-(3) bekezdés, 41-42. cikk; 2017/565/EU Rendelet 1. cikk (2) bekezdés; Bszt. 4. § (2) 58a. pont; PRII Ps Rendelet 2. cikk c) pont; 15/2017. NGM Rendelet 1. § (2) bekezdés; 16/2017. NGM Rendelet 1. § (2) bekezdés
Vonatkozó technikai sztenderd, ESMA Q&A, ESMA iránymutatás	
Kérdés	1. A hitelintézetek által strukturált betétként, strukturált befektetésként vagy más, hasonló értelmű megtakarítási vagy befektetési termékként kínált olyan szerződés, amely alapján - az ügyfél pénzt fizet be a vele szerződő bank részére és - az ügyfél által a futamidő végén visszakapott tőkeösszeg, a bankot megillető, más pénznemre való átváltási opció gyakorlása eredményeként a befizetés pénznemére visszaszámítva akár kisebb is lehet a befizetett összegnél (Termék) a MiFID II szabályozás hatálya alá tartozó strukturált betét vagy más pénzügyi eszköz (tőkepiaci termék), esetleg a Hpt. hatálya alá tartozó betét (pénzpiaci termék)? 2. A Termékre az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) vagy a Befektetővédelmi Alap (BEVA) garanciája terjed ki vagy nem terjed rá ki sem az OBA, sem a BEVA garanciája?
Kérdés háttere	A Termék esetében az ügyfél meghatározott pénznemben fizet be pénzt a bankkal kötött szerződés alapján, a bank pedig az árfolyamok alakulásának függvényében a kamatok mellett - az eredeti pénznemben vagy - a szerződésben meghatározott másik pénznemben, a szerződésben meghatározott átváltási árfolyamon elvégzett konverzió eredményeként teljesít tőkekifizetést az ügyfél részére. A 2018. január 3-tól alkalmazandó uniós MiFID II szabályozás és annak nyomán a Bszt. jelenleg hatályos

	szövege, meghatározott vonatkozásokban a MiFID II pénzügyi eszközökre vonatkozó szabályait rendeli alkalmazni a strukturált betétekre. A strukturált betét olyan, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 8. pontjában meghatározott betét, amelynek lejáratkor a teljes összegét vissza kell fizetni, olyan feltételek alapján, amelyek szerint az esedékes kamatok és prémiumok olyan képlet alapján fizetendők (vagy képezik kockázat tárgyát), amelyben szerepel a következő tényezők valamelyike: <i>a)</i> valamely index vagy indexkombináció, az olyan változó kamatozású betétek kivételével, amelyek hozama közvetlenül függ valamilyen kamatlábindextől, például az Euribortól vagy a Libortól, <i>b)</i> pénzügyi eszköz vagy több pénzügyi eszköz kombinációja, <i>c)</i> valamely nyersanyag, vagy több nyersanyag kombinációja vagy egyéb fizikai vagy nem fizikai nem helyettesíthető eszközök vagy <i>d)</i> valamely deviza árfolyama vagy több devizaárfolyam kombinációja, (Bszt. 4. § (2) bek. 58a. pont). A fent szereplő meghatározásban szerepel az a fordulat, amely szerint a strukturált betétnél „[...] <i>lejáratkor a teljes összegét vissza kell fizetni</i> [...]”. A PSZÁF a 10/2012. sz. vezetői körlevele a strukturált termékekről, különösen a strukturált betétekről és a Felügyelet korábban kiadott állásfoglalása szerint nem tekinthető strukturált betétnek az a Termék, amelynél előfordulhat, hogy a konstrukcióban az ügyfél az általa befizetett összegnél (tőkeösszegnél) a befizetés pénznemében (vagy a visszafizetéskor arra átszámítva) kisebb összeget kap vissza. Ilyen lehet például az adott Termék, amelynél a bank jogosult az ügyfél által befizetett összeg pénznemétől eltérő pénznemben kifizetést teljesíteni a Termék futamidejének végén. Ilyen esetekben, az árfolyamok változása miatt előfordulhat, hogy az ügyfél a visszafizetéskor az eredeti pénznemre átszámítva kisebb összeget kap annál, mint amekkora összeget az ügylet megkötésekor a bank részére befizetett. Amennyiben a fenti Termék nem tekinthető a MiFID II szabályozás értelmében strukturált betétnek, úgy a Termékre nem terjednek ki a MiFID II és a PRIIPs Rendelet strukturált betétekre vonatkozó előírásai. A Termék minősítése kihat a Termék teljes értékesítési folyamatára, így a bank által követendő kereskedelmi kommunikációra, PRIIPs Rendelet szerinti KID alkalmazási kötelezettségre, a termék-jóváhagyási és az ösztönzési szabályok alkalmazására, az előzetes tájékoztatásra, a tájékozódásra, az ügyletkötésre, a nyilvántartási és jelentési szabályokra, a megbízás végrehajtásra és az utólagos tájékoztatásra, valamint az uniós és a tagállami felügyeleti hatóságok termékszintű beavatkozási lehetőségeire is. Kérdésként merül fel továbbá, hogy a Termékre az OBA vagy a BEVA garanciája kiterjed-e, a Termék alapján történő befizetés biztosított ügyfélkövetelésnek minősül-e vagy sem, ami a bank által az egyes garanciaalapoknak szolgáltatandó adatok és fizetendő díj szempontjából is releváns.
MNB álláspont	1. Az MNB álláspontja szerint a Termék nem minősül strukturált betétnek, a Termék egy több elemű, összetett pénzügyi eszköznek minősíthető és befektetési szolgáltatás keretében értékesítendő, amelyre így a Bszt. valamennyi tájékoztatási és egyéb értékesítést szabályozó rendelkezéseit irányadónak kell tekinteni.

2. A Termék alapján történő befizetés OBA vagy BEVA biztosítottsága szempontjából alapvető jelentőségű, hogy a hitelintézet a befizetést fizetési számlán vagy ügyfélszámlán tartja-e nyilván. Ez utóbbi megkülönböztetés nem csak a biztosítottság, hanem a befizetés jogi természete és kezelése okán is alapvető jelentőségű, mivel (i) a fizetési számlán nyilvántartott követelés hitelezői igény, míg az ügyfélszámlán lévő pénzre az ügyfélnek tulajdoni igénye van, (ii) a fizetési számlán nyilvántartott követelés után a hitelintézet az OBA részére, míg az ügyfélszámlán nyilvántartott pénz után a BEVA részére fizet (biztosítási) díjat, mivel a fizetési számlán elhelyezett pénzüsszeg – függetlenül attól, hogy milyen egyéb szolgáltatáshoz, pl. befektetési szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódóan jelenik meg – az OBA biztosítása alá tartozik, míg az ügyfélszámlán lévő pénzre a BEVA biztosítása vonatkozik.

Fentiek alapján, az MNB megítélése szerint a Termék – a kérdező által rendelkezésre bocsátott információk alapján - két konstrukcióban is megvalósítható, eltérő biztosítottsági helyzetet eredményezve:

- (i) az ügyfél fizetési számlán betétnek minősülő pénzüsszeget helyez el, ami óvadékkul szolgál a kapcsolódó befektetési szolgáltatás mögött (a betét OBA védett, míg a befektetési szolgáltatásból fakadó követelés BEVA védett);
- (ii) az ügyfél ügyfélszámlán helyez el pénzt és kapcsolódó befektetési szolgáltatást vesz igénybe (mindkettő BEVA védett, OBA védelem nincs).

Az MNB hangsúlyozza ugyanakkor, hogy alapvető elvárás a hitelintézetekkel szemben az, hogy a tárgyalt konstrukciókat a tisztázott jogi tartalomnak megfelelően dokumentálják és kezeljék, és a kereskedelmi kommunikációjuk is ennek megfelelő legyen.